

Zilveren Kruis
t.a.v. mr. Alexandra H. Buijze
Senior Bedrijfsjurist
Dellaertweg 1
2316 WZ Leiden
per email: alexandra.buijze@achmea.nl

Datum
19 februari 2017

Uw kenmerk
rationaliteit taperingstrip

Ons kenmerk
PCG/JvO/2017.02.19

Behandeld door
J. van Os

Telefoon
043 387 54 43

j.vanos@maastrichtuniversity.nl

Psychiatrie & Psychologie

Hoofd Psychiatrie
Prof. dr. J.J. van Os
secr. 043-387 54 43

Hoofd Medische Psychologie
Prof. dr. R.W.H.M. Ponds
secr. 043-387 41 75

Neuropsychiatrie
Prof. dr. F.R.J. Verhey
secr. 043-387 41 75

Stemmingsstoornissen
Prof. dr. F.P.M.L. Peeters
secr. 043-387 41 30

Transitiepsychiatrie
Prof. dr. T.A.M.J. van Amelsvoort
secr. 043-388 39 28

Zorginnovaties in de GGZ
Prof. dr. P.A.E.G. Delespaul
secr. 088-506 92 55

Onderwerp: Literatuuronderzoek taperingstrips, uw brief van 13 februari

Geachte mevrouw Buijze,

We ontvingen uw literatuuronderzoek naar de rationaliteit van de taperingstrips (zie bijlage) en zijn verbaasd dat dit uit slechts 16 referenties en 23 woorden bestaat: *'Zoals door ons aangegeven zijn wij van mening dat uit deze literatuur blijkt dat er geen meerwaarde is van taperingstrips boven andere afbouwmethodieken'*. Met de verzekering dat dit onderzoek zorgvuldig was en dat onze argumenten, *'mede als ervaringsdeskundige'* nadrukkelijk zijn meegenomen. Wij hebben redenen om hieraan te twijfelen:

1. De aangeleverde literatuur bestaat uit de lijst met referenties bij onze brief aan u van 21 maart 2016¹ die door ZK simpelweg is gekopieerd (bijlage, blz. 3).
2. Elf maanden om 16 publicaties te bestuderen is erg lang, vooral ook omdat we 9 maanden geleden nogmaals, en zelfs publiekelijk, om een inhoudelijke reactie hebben gevraagd².
3. Zes referenties (6-9,11,12) gaan niet over afbouwen en zijn daarom niet relevant.
4. Vijf referenties (3,4,5,15) zijn ons eigen werk over ontrekkingsverschijnselen en de taperingstrips. Daarin komen we tot volstrekt andere conclusies dan ZK.

Onze conclusie is dat ZK geen zelfstandig en zeker geen zorgvuldig literatuuronderzoek heeft uitgevoerd en mogelijk zelfs helemaal geen onderzoek. We vragen ons af of dat ook geldt voor het veldonderzoek dat ZK zegt te hebben gedaan. Ook daarover krijgen we niets te horen (bijlage blz. 1, geel gemarkeerd zinnen).

Door bewust onjuiste informatie te verstrekken en controle daarvan niet toe te staan, schaadt ZK de belangen van de Regenboog Apotheek, van patiënten en cliënten aan wie ze de mogelijkheid om antidepressiva verantwoord af te kunnen bouwen probeert te onthouden, en van ons, omdat de verdere ontwikkeling van de taperingstrips hierdoor onnodig wordt vertraagd.

Als dit gedrag door werknemers van ZK als normaal wordt beschouwd bestaat de mogelijkheid dat in andere zaken belangen van patiënten en zorgverleners op soortgelijke wijze werden of worden geschaad. Wij vinden dat heel ernstig.

Al eerder hebben we bij ACM, NZA en VWS melding gemaakt van onjuist gedrag van (onder andere) ZK³. In het belang van de zorg zullen we dat nu opnieuw doen. Omdat de informatie in deze brief relevant is voor het overleg over de taperingstrips op 29 maart, sturen we hiervan ook een afschrift aan alle genodigde partijen voor die bijeenkomst.

met vriendelijke groet,

Peter Groot
Jim van Os

Dr. P.C. Groot
Onderzoeker/ervaringsdeskundige
User Research Centre MUMC
Postbus 616 (locatie DRT10)
6200 MD MAASTRICHT
<https://urc.mumc.maastrichtuniversity.nl/>
E-mail: p.c.groot@maastrichtuniversity.nl
Tel: 06-22290233

Prof. dr. J. van Os
Hoofd afdeling Psychiatrie & Psychologie

Projectleider Tapering
Cinderella Therapeutics (www.cinderella-tx.org)

bijlage: email-correspondentie tussen de Regenboogapotheek en Zilveren Kruis met op blz 3 de referenties uit het literatuuronderzoek van ZK naar de rationaliteit van de taperingstrip.
cc: ZN, ZiNL, NVvP, NHG, LPGGz, Cliëntenraad Arkin, KNMP, Regenboog Apotheek, ACM, NZa, Ministerie van VWS, vaste kamercommissie van VWS.

Referenties

1. Groot PC, van Os J. Rationaliteit taperingstrips: reactie Groot/van Os. Brief aan Zilveren Kruis van 21 maart 2016, kenmerk PCG/JvO/2016.03.21. <http://bit.ly/29DabV0>.
2. Groot PC, van Os J. Ontwikkelaars taperingstrip voor afbouw psychofarmaca gaan conflict aan met zorgverzekeraars. Persbericht 11 mei 2016. <http://bit.ly/28lz170>.
3. Groot PC, van Os J. Brief aan Zorginstituut Nederland: 'Herhaald verzoek taperingstrips, melding ACM en NZA'. 16 november 2016. <http://bit.ly/2f09iI0>.

Van: Eising, R (Roland) [<mailto:roland.eising@zilverenkruis.nl>]
Verzonden: vrijdag 17 februari 2017 10:54
Aan: Paul Harder <pharder@per.nl>
CC: Buijze, AH (Alexandra) <alexandra.buijze@zilverenkruis.nl>
Onderwerp: RE: Informatie over stopzetten coulancevergoeding taperingstrips

Geachte heer Harder,

In reactie op uw e-mail van 16 februari deel ik u mede dat wij u geen verdere informatie verstrekken over ons besluit om de coulanceregeling Taperingstrips te beëindigen per 1 mei. Ik heb u telefonisch aangegeven dat wij informatie aangaande het literatuuronderzoek zouden opsturen. Wij zijn van mening dat wij u voldoende informatie hebben verstrekt. Ik verzoek u dan ook ons geen nadere vragen meer te stellen met betrekking tot de totstandkoming van ons genomen besluit.

Zoals reeds aangegeven vertrouwen wij erop dat u uw patiënten/ onze verzekerden adequaat zult informeren over de beëindiging van de coulanceregeling en de overgangssituatie tot 1 mei.

Hartelijke groet,

Zilveren Kruis | Zorginkoop

Roland Eising
Senior Manager Zorginkoop
Storkstraat 12 | 3833 LB Leusden
roland.eising@zilverenkruis.nl
www.zilverenkruis.nl

Van: Paul Harder <Pharder@regenboogapothek.nl>
Datum: 16 februari 2017 15:24:42 CET
Aan: "Eising, R (Roland)" <roland.eising@zilverenkruis.nl>
Onderwerp: Antw.: Informatie over stopzetten coulancevergoeding taperingstrips

Geachte heer Eising,

De informatie van het door Zilveren Kruis uitgevoerde veldonderzoek ontbreekt.
Ik verzoek u dat onderzoek uiterlijk 12-02-2017 aan mij toe te zenden.

Met vriendelijke groet,

Paul Harder, apotheker

Van: Eising, R (Roland) [<mailto:roland.eising@zilverenkruis.nl>]
Verzonden: donderdag 16 februari 2017 13:00
Aan: Paul Harder <p harder@per.nl>
CC: Buijze, AH (Alexandra) <alexandra.buijze@zilverenkruis.nl>
Onderwerp: RE: Informatie over stopzetten coulancevergoeding taperingstrips

Geachte heer Harder,

Zoals afgelopen maandag telefonisch besproken stuur ik u langs deze weg de beloofde additionele informatie over de door ons geraadpleegde literatuur (zie bijgevoegde lijst). Zoals door ons aangegeven zijn wij van mening dat uit deze literatuur blijkt dat er geen meerwaarde is van taperingstrips boven andere afbouwmethodieken. Voor de duidelijkheid bevestig ik u hierbij nogmaals dat ons besluit om de coulanceregeling per 1 mei te beëindigen definitief is en wij gaan er dan ook vanuit dat u uw patiënten adequaat informeert.

Daarnaast geef ik u (zoals besproken) bij deze aan welke informatie wij in elk geval moeten ontvangen (naast uiteraard persoonsgegevens) om een machtiging voor vergoeding af te kunnen geven: een onderbouwde verklaring van de voorschrijver waarin wordt aangegeven dat onze verzekerde is aangewezen op een taperingstrip met venlafaxine om dat medicament in 28 dagen af te bouwen van 37,5 mg naar 0 mg. Onze medisch adviseur zal het onderbouwde verzoek vervolgens beoordelen. Het verzoek tot vergoeding dient te allen tijde vóór verstrekking van de taperingstrips bij ons te worden ingediend.

Wij behouden ons alle rechten voor. Ik ga er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hartelijke groet,

Zilveren Kruis | Zorginkoop

Roland Eising
Senior Manager Zorginkoop
[Storkstraat 12 | 3833 LB Leusden](https://www.zilverenkruis.nl)
roland.eising@zilverenkruis.nl
www.zilverenkruis.nl

1. Wilson E, Lader M. A review of the management of antidepressant discontinuation symptoms. *Therapeutic advances in psychopharmacology*. 2015;5(6):357-368.
2. Schatzberg AF, Blier P, Delgado PL, Fava M, Haddad P, Shelton RC. Antidepressant discontinuation syndrome: consensus panel recommendations for clinical management and additional research. *Journal of Clinical Psychiatry*. 2006;67:suppl4.
3. Groot PC, van Ingen Schenau J. Antidepressiva beter afbouwen. Pleidooi voor een richtlijn 'afbouwen van antidepressiva'. Een knelpuntenanalyse. Den Haag 2013. De nota kan worden gedownload vanaf de website van Medisch Contact: <http://medischcontact.artsennet.nl/web/file?uuid=a704195c-e3e4-44ea-96b3-51298afe8a7e&owner=9bdd2fe1-78cf-453c-827a-991b0a6d3457> .
4. Groot PC. Onttrekingsverschijnselen voorkomen bij de afbouw van antidepressiva: het nut van taperingstrips. *Psyfar*. 2014;9(3):18-26. <http://www.cinderella-tx.org/files/2015/01/Groot-2014.pdf>
5. Groot PC. Taperingstrips voor paroxetine en venlafaxine. *Tijdschrift voor Psychiatrie*. 2013;55(10):789-794. http://www.tijdschriftvoorpsychiatrie.nl/assets/articles/TvP13-10_p789-794.pdf
6. ZonMw. Alternatieven voor RCT - Verslag Invitational Conference maandag 7 september 2015. <http://publicaties.zonmw.nl/invitational-conference-alternatieven-voor-rct/>
7. Kravitz RL, Duan N. Design and Implementation of N-of-1 Trials: A User's Guide. Rockville: Agency for Healthcare Research and Quality; 12 februari 2014. <http://effectivehealthcare.ahrq.gov/ehc/products/534/1844/n-1-trials-report-130213.pdf>
8. Alternatieven voor Randomized Controlled Trials in onderzoek naar de effectiviteit van interventies. mei 2013. http://www.zonmw.nl/fileadmin/documenten/DoelmatigheidsOnderzoek/Alternatieven_vo_or_RCT_-_Eindrapport.pdf
9. Duan N, Kravitz RL, Schmid CH. Single-patient (n-of-1) trials: a pragmatic clinical decision methodology for patient-centered comparative effectiveness research. *J Clin Epidemiol*. 2013;66(8 Suppl):S21-28.
10. Wichers M, Groot PC, Psychosystems, ESM Group, ESW Group. Critical Slowing Down as a Personalized Early Warning Signal for Depression. *Psychother Psychosom*. 2016;85(2):114-116.
11. http://gezondheid.eenvandaag.nl/tv-items/62933/miljoenenbesparing_mogelijk_op_dure_reumamedicijnen
12. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/01/29/kamerbrief-over-visie-op-geneesmiddelen>
13. Kramer JC, Klein DF, Fink M. Withdrawal symptoms following discontinuation of imipramine therapy. *The American journal of psychiatry*. 1961;118:549-550.
14. Mitchell KM. Graded dosage calendar packs for psychiatric medication. *The British journal of psychiatry*. 1997;170:288.
15. Groot PC. Antidepressiva afbouwen. Tijd voor een andere benadering. *Silhouet* 2011;herfst:26-27. http://www.cinderella-tx.org/files/2015/12/Antidepressiva_afbouwen_mbv_stoppakketten.pdf
16. Leurink H. De medicijnontwenningstrip. *NRC Handelsblad*. 31 december, 2004. NB: Het idee voor de medicijnontwenningstrip was één van de nominaties voor 'het idee van jaar' <http://www.nrc.nl/handelsblad/2004/12/31/de-medicijnontwenningstrip-7716777>

Van: Paul Harder [<mailto:Pharder@regenboogapothek.nl>]
Verzonden: maandag 13 februari 2017 16:53
Aan: Eising, R (Roland)
Onderwerp: RE: Informatie over stopzetten coulanacevergoeding taperingstrips
Urgentie: Hoog

Geachte heer Eising,

In reactie op uw schrijven van 13-2-2017 (15:40u) willen we u als volgt informeren:

We hebben kennis genomen van de conclusies en de daaraan verbonden consequenties van Achmea.

Alvorens wij de patiënten/uw verzekerden informeren ontvangen wij graag eerst de zorgvuldige literatuur- en veldonderzoeken om vast te kunnen stellen dat de totstandkoming van de conclusies en de daaraan verbonden consequenties valide zijn. Ervaring uit het verleden heeft ons geleerd dat deze zorgvuldigheid te wensen over laat en daarmee zouden we de patiënten op onterechte gronden informeren, hetgeen onnodige verwarring veroorzaakt.

Regenboog Apotheek is zich bewust van haar wettelijke informatieplicht en we zullen communiceren zodra de validiteit, betrouwbaarheid en consistentie van de onderzoeken zijn aangetoond. Tegelijkertijd willen we u erop wijzen dat de informatieplicht zich niet beperkt tot de zorgverlener. De zorgverzekeraar dient consistente en accurate informatie te verschaffen, hetgeen tot op heden aan de apotheek, en daarmee indirect aan de patiënten/verzekerden, achterwege is gebleven gezien de inconsistente informatievoorziening m.b.t. de vergoedingen vanuit FBTO en Zilveren Kruis.

Zoals u stelt zijn de zorgvuldige literatuur- en veldonderzoeken reeds uitgevoerd. Zodoende zouden we deze zo snel mogelijk, maar uiterlijk 17-2-2017 ontvangen.

Met vriendelijke groet,

Paul Harder, apotheker

Van: Eising, R (Roland) [<mailto:roland.eising@zilverenkruis.nl>]
Verzonden: maandag 13 februari 2017 15:40
Aan: Paul Harder <pharder@per.nl>
CC: Buijze, AH (Alexandra) <alexandra.buijze@zilverenkruis.nl>
Onderwerp: Informatie over stopzetten coulanacevergoeding taperingstrips

Geachte heer Harder,

In reactie op ons telefonische overleg van deze middag, 13 februari 2017, inzake de coulanaceverstreking voor taperingstrips, bevestig ik u namens Zilveren Kruis als volgt.

Inmiddels hebben wij ons onderzoek afgerond en wij zijn tot de conclusie gekomen, dat taperingstrips, met uitzondering van de lagere sterktes venlafaxine (afbouw van 37,5 mg naar nul), definitief geen verzekerde zorg is. **Wij hebben zorgvuldig literatuur- en veldonderzoek gedaan** en zijn definitief tot de conclusie gekomen dat er — behalve voor de hiervoor beschreven uitzondering — geen evidence is voor een meerwaarde van taperingstrips boven het afbouwen via geregistreerde preparaten.

Dit betekent dat wij de coulancevergoeding met een overgangstermijn zullen beëindigen per 1 mei 2017. Alle taperingstrips die vóór die tijd worden verstrekt en gedeclareerd, zullen wij met inachtneming van het hierna volgende nog betalen. Wij vergoeden op grond van de coulancregeling vanaf heden voor elke patiënt/verzekerde nog maximaal drie strips van 30 dagen. Meer strips per patiënt/verzekerde worden gedurende de laatste drie maanden (februari, maart en april) van de coulanceperiode niet meer door ons vergoed.

Het is aan Regenboog Apotheek om dit te monitoren en te communiceren met uw patiënten/onze verzekerden voorafgaand aan de levering van de laatste taperingstrips tot 1 mei 2017. Wij vertrouwen erop dat u uw patiënten/onze verzekerden vanaf heden correct informeert over ons besluit. U heeft immers een wettelijke informatieplicht. Voor zover wij onze verzekerden kunnen traceren die op taperingstrips staan, zullen wij hen uiteraard zelf eveneens informeren.

Ten aanzien van venlafaxine zijn wij van mening dat dit middel onder voorwaarden wel verzekerde zorg kan zijn. De voorwaarde is dat de betrokken verzekerde een machtiging bij ons aanvraagt, waarbij onze medisch adviseur zal beoordelen of er ruimte is voor eenmalig gebruik van venlafaxine (één strip van maximaal 30 dagen). Werkt de strip, dan is dat een goede uitkomst. Werkt de strip niet, dan zal de patiënt/verzekerde, om voor vergoeding uit de Basisverzekering in aanmerking te komen, weer terug moeten naar een geregistreerd middel.

Mogelijk is dit bericht teleurstellend, maar het is niet mogelijk om onverzekerde zorg uit de Basisverzekering te vergoeden. Mochten taperingstrips in de toekomst door de overheid alsnog tot verzekerde zorg worden toegelaten, dan zullen we ons beleid hierop aanpassen.

Tot slot hebben wij nog de volgende zaken afgesproken tijdens ons overleg:

- 1) U ontvangt op korte termijn van mij een overzicht van de literatuur die wij als Zilveren kruis hebben geraadpleegd om tot ons besluit te komen.
- 2) U ontvangt op korte termijn van mij de voorwaarden waaraan de hierboven benoemde machtigingsaanvraag zal moeten voldoen.
- 3) Ik ontvang van u op korte termijn informatie (over plaats, tijdstip en exacte inhoud) over de bijeenkomst in Utrecht, die gaat over de rationaliteit van de inzet van taperingstrips.

Hartelijke groet,

Zilveren Kruis | Zorginkoop

Roland Eising

Senior Manager Zorginkoop

Storkstraat 12 | 3833 LB Leusden

roland.eising@zilverenkruis.nl

www.zilverenkruis.nl